

Hver tredje kommune ændrer skatten i 2021

Budgetterne for det kommende år er nu faldet på plads i kommunerne landet over. Mens det samlede billede for udgifterne stadig ikke er talt op, kan der laves en samlet opgørelse af de kommunale skatter: Samlet set er skatterne steget en smule. Tallene viser samtidig, at forskellene i de kommunale skattesatser er mindsket.

Alle kommuner har nu vedtaget budgetterne for 2021. Det er ikke nogen hemmelighed, at der lokalt har været betydelige behov og et pres på både service- og anlægsrammen i år, og i den første indmelding til KL i august var den samlede udfordring cirka 1,8 milliard kroner. Siden da har kommunerne rykket sammen og afgivet så mange tilsagn om at holde igen, at KL nu forventer at nå i mål på udgiftssiden.

På skattесiden viser budgetresultatet, at skatten samlet set er forhøjet lidt. Den formulering dækker over, at det eksakte beløb til en vis grad afhænger af, hvordan Social- og Indenrigsministeriet forholder sig til kommunernes skatteændringer set i sammenhæng med de nye rammer for hhv. at hæve og sænke skatten. Ved redaktionens afslutning udstår herudover regeringens stillingtagen til skatteresultatet.

Udligningsreformen satte rammen for skatten

Resultatet dækker dog kun over en del af den samlede fortælling om skatten for 2021. Det skyldes først og fremmest, at udligningsreformen indeholdt nogle rammer for

MAX NIELSEN

Specialkonsulent i
Økonomisk Sekretariat,
KL

at ændre skatten, som var væsentligt anderledes end i tidligere år. Det bærende princip har været, at kommuner med tab i udligningsreformen har haft mulighed for at øge skatten. Samtidig har der været klare rammer for, hvilke kommuner der har kunnet nedjustere skatten med et tilskud, jf. faktaboks 1 og 2. Rammerne blev fordelt af ministeriet efter ansøgning.

Hvad er helhedsindtrykket efter budget 2021?

De særlige rammer har medført, at skattefastsættelsen har fyldt mere i en række kommuner end normalt i budgetprocessen. 15 kommuner hæver skatten i 2021, mens 21 sænker. Samlet set medfører det, at godt 1/3 af kommunerne ændrer deres skattesatser i 2021. Herudover indgik skatten i de politiske forhandlinger i en række øvrige kommuner. De mange ændringer i 2021 er ikke overraskende. Udligningsreformen ændrede betydeligt på finansieringen for en række kommuner, som skulle træffe en række valg mellem f.eks. at skrue op for effektiviseringerne, sænke serviceniveauet, udsætte nødvendige anlæg eller hæve

skatten m.v. Samtidig har en række kommuner holdt igen med eventuelle justeringer af skatten, inden resultatet af udligningsreformen var klart. Baseret på tilbagemeldingerne har det typisk været en kombination. Herudover er det også klart, at en række kommuner har sagt ja tak til muligheden for at sænke skatten med tilskud.

Set over en længere årrække svarer de mange ændrede skattesatser til forløbet i forbindelse med den forrige ændring af tilskuds- og udligningssystemet i foråret 2012. Op til en varslet reform har kommunerne typisk været mere afventende med at ændre skatten, mens der i årene efter en udmeldt reform typisk har været mere bevægelse i skattesatserne, jf. figur.

Samtidig er der et mønster i den geografiske fordeling af kommuner, der hhv. hæver og sænker skatten i 2021, jf. tabel. Billedet afspejler i et vis omfang resultatet af udligningsreformen som bl.a. medførte tab i en række kommuner i hovedstadsområdet og Østjylland, mens de øvrige kommuner generelt har opnået en gevinst.

Endelig viser de vedtagne budget-

MULIGHED FOR AT HÆVE SKATTEN

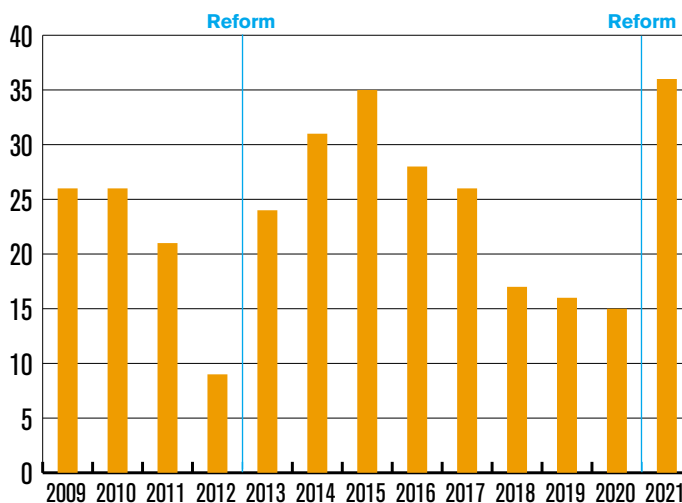
26 kommuner tabte på udligningsreformen, og tabene bliver gradvist indfaset i kommunerne i en overgangsperiode fra 2021 til senest 2025. Tabskommunerne havde efter nogle nærmere vilkår mulighed for at ansøge ministeriet om at hæve skatten uden risiko for sanktioner. Social- og Indenrigsministeriet tildelte på den baggrund 15 kommuner en mulighed for at hæve skatten uden sanktioner. 14 kommuner har helt eller delvist udnyttet deres ramme. Et fåtal kommuner har herudover enten hævet skatten over eller uden en tildelt ramme.

MULIGHED FOR AT SÆNKE SKATTEN MED TILSKUD

Parallelt med muligheden for at hæve skatten indgik der i udligningsreformen en tilskudsordning til kommuner, som gennemfører en nedsættelse af udskrivningsprocenten. For 12 kommuner med en udskrivningsprocent over 26,3 procent i 2020 var der mulighed for at ansøge om et varigt tilskud på 100 procent af provenutabet for skattnedsættelser ned til grænsen. Sideløbende var der for alle kommuner mulighed for at ansøge om et midlertidigt tilskud på 90-90-85-80-75 procent af et provenutab i 2021-2025.

Ministeriet tildelte i alt 23 kommuner en ramme til at sænke skatten med tilskud i 2021. Der var ved fordelingen blandt andet lagt vægt på at sænke skatten i kommuner med høje udskrivningsprocenter. Det benyttede 19 kommuner sig af. Herudover sænkede to kommuner nettoskatten marginalt uden tilskud.

Antal kommuner med ændrede skattesatser 2009-2021

ter for 2021 et mindsket spænd i udskrivningsprocenterne. Det skyldes dels, at en række kommuner med de højeste udskrivningsprocenter i 2020 har gjort brug af muligheden for at sænke skatten med tilskud til minimum 26,3 pct. Samtidig har et antal kommuner med relativ lav indkomstskat tabt på reformen og finansieret en andel af tabet ved at hæve skattesatsen.

Samlet set er spændet fra den laveste til den højeste indkomstskat faldet fra 5,0 i 2020 til 3,5 procentpoint i 2021.

Alle 98 kommuner har i 2021 valgt det statsgaranterede udskrivnings-

grundlag. Det skal nok ses i sammenhæng med, at regeringens økonomiske vækstskøn er forbundet med en ekstraordinær usikkerhed for 2021. Samlet set har kommunerne dermed valgt ikke at løbe nogen form for risiko med indtægterne.

Skatten som kerneværktøj

I dette særlige år har alle været nødt til at tage bestik af de nye rammer for skattefastsættelsen. Det var også en sammenpresset proces, hvor både ansøgninger, tilbagemeldinger og lokale forhandlinger skulle håndteres på kort tid. Lokalt har det krævet både administrative og politiske kræfter og fleksibilitet. Budgetprocessen har vist, at skatten fortsat er et centralt håndtag, når lokalpolitikkerne skal beslutte, hvordan indtægterne og udgifterne skal gå op. Den lokale mulighed for at fastsætte skatten er og vil være en afgørende forudsætning for kommunestyret i Danmark. Nogle kommuners behov for at justere op for skatten vil dog fortsat forudsættes, at andre kommuner er villige til at gøre plads ved at sænke skatten. Det vil også gælde i 2022. ■

Geografisk fordeling af kommuner, som ændrer skatten 2021

	Hæver	Sænker
Hele landet	15	21
Region Hovedstaden	7	0
Region Sjælland	4	8
Region Syddanmark	1	5
Region Midtjylland	3	2
Region Nordjylland	0	6